ԵՐԿՈՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Բ. ՍԷՐԻ, ԹԻՒ 689 — 217 DOUZIEME ANNEE ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ՄԱՅԻՍ 1912

ՀԱՍՑԷ

ԱՐՇԱԼՈՅՍին վերաբերեալ նամակ գրամ եւայլն պէտք է ուղղել հետեւեալ հասցէին.

ADMINISTRATION
du Journal Arménien
"ARCHALOUYCE"
SHAHEN HADJETIAN
B. P. 1221 LE CAIRE
TÉLÉPHONE No 22-92

Ծանուցումները մասնաւոր պայմաններով կ'ընդունուին.

Ձեռագիրները ետ չեն տրուիր.

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ. ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՆԿԱԽ ՀԱՑԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ
Տարեկան 40 Եգ. ղրշ.
Վեցամսեայ 20 »

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
Տարեկան 12 1/2 ֆր.

Ապառիկ բաժանորդագրութիւն չի՛ ընդունուիր.

ԱՐՇԱԼՈՅՍ տպարանը՝ ի Պապ էլ Խալք, Խաւաղարչաւան մօտ, բաց է առաւօտեան ժամը 7 էն 12, իսկ կէսօրէն յետոյ ժամը 2 էն 7 ը.

ԹԻՒ 31 Արտօնեալ Եգիպտական Կառավարութենէ, Համար 28 Հրամանագրով. ԹԻՒ 31

ՆՈՐ ԵՒ ԿՆՃՌԱԼԻՑ ԲԱՆԱՄԱՆ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Լճացած, մօրուտ կապած ու նեխած, յորձնոտ ու կռկռան գորտերու ապաստանարանը դարձած մամռապատ ճահիճը՝ Վիլքօքեան ճարտարապետութիւնը պանծացնող վարպետ երկրաչափներու խուզարկութեան առջև իր երեսը կը բանայ և իսկական պարունակութիւնը կը ցուցադրէ....

Քրտնաթոր ու ժրաջան մշակին բահն ու բրիչը մեծագոյն դերը ունին կատարելու, այդ անպտղաբեր վայրերը մշակելի և արգասաբեր հողի վերածելու համար....

Կարի՜ մխիթարական է. Մեղուաջան աշխատութիւններ սկսած են և փոյթեռանդն առաջ կը տարուին, ու շատ ժամանակ չի կարօտիր —յուսալի է— որ այդ կենսապայքարի դառնութիւններէն արգասաւորուած ախորժահամ պտուղներ ճաշակելու երջանկաւէտ ժամը հնչէ....

Տարինե՜ր տարինե՜ր պէտք եղան, համազգային ցուցադրութեանը կազմակերպելու համար այն հաստաբնական խարուկահանդէսին, որուն ճենճերալից զոհերն եղած էին Կարնոյ Սանասարեան վարժարանն, իր սանիկներով, և նկատելի որակ ներկայացնող շարք մը ճշմարտասէր խղճմտանքի մարդիկ, որոնցմէ շատերը, աւա՜ղ. իրենց սերմանած ատոք հունտերուն արգասաբերութիւնը վայելելու չի՛ պիտի արժանանան եղեր. իրենց տարաբաղդութենէն՝ քանզի ո՛չ են և յաւիտենական խաղաղութիւնը կը ննջեն.

Սանասարեան կոճռայի, բռնա մաս բացուած է. Անոր sous le soleil ցուցադրութիւններ՝ թէև մորմոքիչ՝ սակայն չես գիտեր ինչ ձգողական հրապոյր մը ունին իրենց մէջ. Պոլսահայ մամուլը՝ հիմա՛յ է որ խօսիլ սկսաւ Սանասարեանի ներքին ու վատառողջ կազմակերպութեանը վրայ, և յուսալի է որ տակաւին խօսի անոր յարակից կարգ մը պարագաներու ալ վրայ....

Որչափ ալ աւերիչ, քանդիչ ու վանդալական ըլլային անցնող տասնեակէ մը աւելի ամլօրակ տարիները, բայց այս լուսոյ վառարան որբութիւնն ալ զոհերու կը կարօտէր իրեն մերձենալու՝ աւելի՛ եւս նպաստագործուելու համար....

Եւ այդ զոհաբերութիւնն ալ տեղի ունեցաւ. ինկան զոհերը....

Առոնցմէ առաջիններէն, բայց ամենագլխաւորներէն մէկն է Սա զիժայ Սրբավայրերուն!! անուան մէկ անկիւնը՝ աննշմարելի հողակոյտի մը վերածուած, Կարնոյ աքսորեալ Առաջնորդ՝ հանգուցեալ Տ. Ղևոնդ Եպիսկ. Շիշմանեանը. Մե՛ծ ու անկեղծ Աքսորականը...

Ղևոնդ Եպիսկ. Շիշմանեան եղած է ճշմարիտ յառաջդիմասէր և ազատական, և 1895էն ալ աւելի առաջ տեսած է Սանասարեան վարժարանի փտախտացած ու խոռոչ վէրքերը. ու մատնացոյց ըրած առ որ անկ է. այսինքն Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանին, որ բնականաբար իր վրայ հրաւիրած է արդի ապօրինասէր Նորատունկեան-Օրմանեան խնամակալութեան և որոց ընդ նոյն էին, բուռն՝ բայց անարդար զայրոյթը, ու արդիւնքը՝ գիտենք, հանգուցեալ արի Եպիսկոպոսին տանջանապատում և վաղաժամ մահը եղաւ..

Հանգուցեալ Շիշմանեան Եպիսկոպոս՝ Սանասարեանի մասին ըրած իր խիզախ և արդարացի մեր կացութեններով ո՛չ միայն օրուան Իզմիրլեան փառատենչիկ Պատրիարքին, այլ և զայն յաջորդող Օրմանեանին ու անոր համակիր Սահմանադրական Ռամկավարի փոսին տակ մտած այսօրուան դասակ մը շրջեններուն, ու այդ անբասիր ձեռներէց ու ազգանուէր մարդը գիտէ՞ք թէև ինչ յորդորչի եղաւ դաւադրութեան նուիրագործելու ճիգերուն խելացնոր դասակներու պերճամոլ պետերէն. Հայկ չկայ զանոնք մի առ մի թուել. Որքան պղծութիւն պիտի ըլլայ Սրբազան նահատակի մը անունին բով գետեշել, ծանօթ դաւադիրներու խանգարուած մտայնութենէն ծնած ու սնած, և իրենց միամիտ հետեւորդներուն միջոցաւ պահ մը հրապարակին վրայ ամենէն շատ քշուած ապրանքի մը վերածուած, ու այլ ևս հիմայ բոլորովին իմաստէ զրկուած բարբանջանքներ.

Բարեկամներէս՝ Տիար Եղիշէ Թօրոսեան, որ Եգիպտոսի քառորդ դարու մը հայ կեանքին ամենախրայեկ պատմութիւնն իսկ է, և իր կարգին հայ գաւառներէն չարաչար խոշտանգուած մը մանաւանդ, հոգելոյս Տ. Ղևոնդ Եպիսկ. Շիշմանեանի հետ ունեցած յարաբերութեանցը համար, հետևեալ զարմանալի պատմութիւնը ըրաւ ինծի.

— Բարեկա՛մ, ըսաւ, այրած սրտով մը. «Սանասարեանի շուրջ դարձած ինթրիկները սովորականէն տարբեր բաներ են, այսինքն՝ տեսակ մը պայքար՝ որ շատ քիչ յարաբերութիւն ունի այդ վարժարանին իրական օգտին և յառաջդիմութեանը հետ. Հապա՝ անիկայ եղած է կռւոյ խնձոր մը, որ մեր երեխատեաց հայ դիւանագէտները պէտք ունեցած առեններին իրարու կը նետեն, և վա՛յ անոր՝ որ կանխազգոյշ միջոցներ ձեռք չ՛առներ իր կաշին փրկելու համար, եթէ չուզեր որ անտեղիօրէն զոհ երթայ.

«Եթէ Սանասարեանը այսօրուան ազատականներէն պահանջուած հիմնական բարեկարգութեան մը պէտքը ունէր, և ո՞նի ալ՝ ինչո՞ւ ուրեմն 17 և աւելի տարիներ առաջ բազմաչարչար Շիշմանեան Եպիսկոպոսին ըրած նկատողութիւններ իր գերեզմանը պատրաստելու պատճառ կրցան ըլլալ...

«Թուականը ուղէկ ճշդելու պէտք չունիմ. շարունակեց, Պ. Թօրոսեան. 1904 թէ 1905ին Աղեքսանդրիա էի, հոն անուղղակի և քիչ մ'ալ՝ որպէս թէ զգուշաւոր ճամբաներէ տեղեկանալով որ՝ Սրբազան Իզմիրլեան (յետոյ Կաթողիկոս) ինքզինքը կաթողիկոսական գահուն միակ արժանաւոր թեկնածուն ցոյց տալու համար, Շիշմանեան եպիսկոպոսին երբեմն կատարել տուած նկատողութեանց հրատարակութիւններէն անհրաժեշտ ցոյց տուած է ինքզինքը, և այդ մտօք սուտ ու փուտ տարաձայնութիւններ հրապարակին յանձնած, դիւրահաւան հայ ժողովուրդին լիաբուռն, և ինչ կըսեմ՝ յիշողութիւն համակրութիւնը դէպի ինքը կենդանացնելու համար. Այն առեն պէտքը ունեցայ տեսակցութիւն մը ունենալ՝ այն առենուան սիրելի բարեկամիս, Լեոն Մկրտիչեանի հետ, գիտնալով ու աներկայ դատական գանգերը պաշտօնագիտներէն մէկն է, որովհետև իրմէ խելացիները իր գործոց ու շահերուն չեն համապատասխաներ..»

—«Պ. Լեւո՛ն, ըսի, Առաջնորդարանի շրջանակին մէջ, կը յայտնեն կը շրջին որ՝ որպէս թէ՝ Իզմիրլեանին աթոռը պիտի դժուարանայ եղեր, ի՞նչ է..

Լեոն Մկր. — պատճա՞ռը.

Եղիշէ. — «Պատճառը՝ կըսեն թէ՝ Ցաւերգ Հայրենակցի հրատարակութիւնը եղած է. (ո՞հ, ինչ գեղեցիկ պատճառ). Հայ թերթերը և բոլոր «Հայկական» հրատարակութիւնները՝ որոնց ամենուն ալ ծանօթ եմ, իմ չափազանց ընթերցասիրութեանս հետեւանքով, շա՛տ աւելի ծանր, շա՛տ աւելի Սուլթան Համիտը գրգռող (պէտք է ըսել թէ այս խօսակցութիւնը հին ռէժիմին առեն տեղի կունենար) պարունակութիւններ ունին. ինչպէս կըլլայ որ՝ «Ցաւերգ Հայրենակցը» որ սիրուն և յուզիչ ոտանաւորներ կը պարունակէ, վտանգաւոր կը նկատուի, իսկ միւսները ո՛չ...

Լեոն Մկր. — Է՜հ, չե՞ս գիտեր որ հայերը զիրար կը մատնեն. Այդ ալ թերևս նմանօրինակ չէնք մըն է շինուած մըն է վերջապէս....

Եղիշէ. — Բայց Պ. Լեո՛ն, ըսէ՛ ինծի, եթէ այդ Ղեւոնդ Շիշմանեան եպիսկոպոսը ազգին հանդէպ յանցաւոր մըն է, մեր ըմբռնած եղանակաւ. և եթէ անոր մասին բան մը գիտես, կը կրկնեմ, ըսէ՛ որ գոնէ ինքզինքս զգուշացնեմ...

Ու Լեոն Մկրտիչեան կը պատմէ հետևեալ եղերերգութիւնը!...

— Ես Թոքատ վարժապետ էի. Ղեւոնդ Սրբազանը՝ օր մը Թոքատի մէջ տէրտէրցարին, որ աննշան պաշտօնեայ մ'էր, սիկարային լուցկի մը վառեց. Ասիկայ հայ կղերի մը և մանաւանդ Առաջնորդի մը պղծութիւն է....

Մինչ այդ խօսքերը ըսուած ատեն, շարունակեց իր պատմութիւնը Եղիշէ Թօրոսեան, Լեոն Մըկրտիչեան ալ լուցկի մը վառելով ինծի կը հրամցնէր, սիկարաս վառելու համար, ու ըսի իրեն.

— Է՜հ, Պ. Մկրտիչեա՛ն, ինչ կըլլայ որ, եթէ լուցկի մը հրամցնելը քաղաքավարութենէ տարբեր բան մը կը նշանակէ, ինչո՞ւ դուն ալ հիմայ լուցկի մը կը հրամցնես ինծի. լուցկիի մատուցման պղծութիւնը!!! տակաւին շրթունքներուդ վրայ իսկ.... Եթէ Շիշմանեան եպիսկոպոսին բոլոր յանցանքը ատոր մէջ կը կայանայ, ուրեմն բան մը չէ....

. .

Բայց ուրկէ՜ ո՛ւր. Սանասարեան վարժարանէն սկսելով գալ հանգչիլ Թոքաթեան պատմութեան մը վրայ, որ թերևս նուազ շահեկան ըլլայ. Ինչպէս չէ՛ սակայն, այս փոքրիկ պատմութեան ծանօթանալէ յետո՛յ է որ պիտի քննենք հանգուցեալ եպիսկոպոսին Սանասարեան վարժարանի մասին «Իր Աքսորի Կեանքը» երկասիրութեան մէջ նուիրած քանի մը էջերուն վրայ, որոնք արդի բարեկարգման համար սկսուած ջանքերուն ու աշխատութիւններուն պիտի դիւրացնեն.

Իրաւ է որ Սահմանադրական Ռամկավարները զանազան այլանդակ միջոցներով ոչնչացնել ուզեցին թէ՝ Եղիշէ Թօրոսեանը, և թէ՝ Կարնոյ հանգուցեալ Առաջնորդ Շիշմանեանի երկասիրութեան ձեռագրին Առաջին հատուածը, բայց ատիկայ պատճառ մը չէ որ Պ. Ե. Թօրոսեանին ամենասուր յիշողութենէն չ՛քաղենք այն մասերը, որոնք Սանասարեան վարժարանի արդի նոր բացուած կնճռոտ բանամային հետ յարաբերութիւն ունեցած ըլլան... ուրեմն յաջորդ թիւին պէտք է սպասել.

ԿԱՐԱՊԵՏ

ԳՐՈՂԻ ՎԻՃԱԿԸ

Ուշ գիշերային լռութեան ժամին
Դուրսը կատաղի սուլում էր քամին
Եւ ուժգին թափով
Ձիւնի տարափով
Գոռում էր, ծեծում դուռն ու լուսամուտ.
Այն ո՞վ է նստած է՛ն սենեակում մութ,
Որ ոչ ոք չէր կար — լռութիւն տիրած,
Ի՞նչ է շինում նա — ամենքն են քնած,
Նա հայ գրողն է, մտքի մշակը,
Գրելն է նրա բանն ու փէշակը.
Եւ նա արթուն
Փախցրած անուշ քուն,
Ազգի ցաւերն է իր սրտում կրում,
Սեղանի վրայ ճ'րգ հա ճ'րգ գրում,
Է՛ն վառուած յոյսով
Որ անշէջ լոյսով
Իր աշխարհն բերած մտքերի ծնունդ
Կը լուսաւորի ապագայ սերունդ.
Եւ նա գրում է անշորժ իր տեղում.
Վսե՛մ պատկերներ ծաղած ուղեղում
Ստեղծագործում առնելով թեւեր
Եւ ընդունելով սեղծանի ձեւեր.
Այնքան կրակոտ ոգեւորուած էր
Եւ մտազբաղ, ի՞նչ կը մտածէր,
Թէ ցուրտ է սենեակ, հանգել է կրակ,
Նաւթը պակասել, մարել է ճրագ.
Վերջին շողի հետ մութը կերեւայ.
Եւ մութի մէջն էր նա թղթի վրայ
Ձեռքը խաղացնում. շարժում գրիչը.
Կեանքի խորշերը պեղում բրիչը.
Ինքնամոռացո՛ւմ... եւ ո՞վ կը միչէր
Այսպէս պարապել նա քանի՜ գիշեր...

—

«Ո՞վ է կարեկցում գրողի վիճակին».
Միշտ գանգատւում էր նրա դժբաղդ կին,
Դա միարհեստ չէ ձեռք ունեցրու, ա՛յ մարդ,
Ի՞նչ ես մոռացել ընտանիքի դարդ,
Եւ թողած տուել գրին, գալամին,
Ո՞ւր է վարձակդ — տանում է քամին.
Ասա՛ ի՞նչ օգուտ, հայ հեղինակ ես,
Դրական գործը կը շարունակես:
Ո՞ւմից փոխադարձ
Ստացար դու վարձ.
Ո՞վ գնեց, մտքիդ գրեց արժէք գին,
Որ ողջ ոյժերդ զոհ բերիր ազգին.
Ո՞վ ազգից եկաւ, դուռդ բաց արաւ,
Քո գործը հարցրեց ու դարման տարաւ.
Ազգդ իմանո՞ւմ է՝ ինչ օր ես քաշում,
Ի՞նչ տանջանքի մէջ թոքեր ես մաշում
Ազգն իմանո՞ւմ է որ գիշեր ցերեկ
Գրիչ ես շարժում, քուն չունես երբէք
Ի՞նչ նպատակով քրտինք ես թափում
Ի՞նչ մտքեր, վէրքեր սիրտդ են լափում,
Արգեօք նա գիտէ՞ — փայտ չունես տանը.
Որ վառես, տաքցնես քո կացարանը.
Որդիքդ տկլոր, միշտ հաց են ուզում
Սուգ ու շիւանով եւ սիրտս յուզում.
Ի՞նչ ողորմելի գրողի վիճակ —
Շորերը պատռած կօշիկները ծակ.
Անպատիւ չքաւոր ժողովրդի մէջ.
Այս գրութեանը ե՞րբ կը լինի վերջ.
Տե՛ս ուրիշներին — ինչպէս դասում փող
Թէ Աստուած սիրես, է՛գ գրիչը թո՛ղ.
Գնա՛ ու կպիր մի այլ արհեստի,
Օջաղի տէր ես, ճա՛ր սես ապրուստի.

—

Գրող մեռաւ, դրին դագաղում,
Ի՛նչպիսի շուքով փառաւոր թաղում.
Ե՛ւ նուագում էր խումբը երգեցիկ
Ե՛ւ ինչ պսակներ ծաղկունք գեղեցիկ
Ժապաւէններով, ոսկի տառերով,
Թաղումը եղաւ տաք-տաք ճառերով
«Գնա մեռի՛ր արի՛ սիրելի»
Փրագներ՝ թաւերաքեմ..

Անցաւ ժամանակ. մոռացան ճառեր,
Մոռացան խոստում եւ սիրուն բառեր.
Տաք ճառողները «մոռացկոտ» դարձան.
Դրօշի չիրիմը մնաց անարձան.
Իսկ կինն ու որդիք փողոց չպրտուած,
Օգով ապրեցրու նրանց, ո՛վ Աստուած..

ԴՐ. ԲԱԼԱՍԱՆԵԱՆ

ԱՊՈՒՔԱԹԸ

(Ֆանրիկի)

Նուէր Բարեկամներուս

Այգեպան մը, յուրջ ու փորձառու ծեր.
Որ շատ մարդոց հետ գործ ունեցած էր
Եւ տարիներով, անվերջ անընդհատ,
Առոր ու անոր դէմ վարած էր դատ.
Եւ այդ պատճառաւ ինքն, երբեմն հարուստ,
Այժմ հազիւ ունէր համեստ մէկ ապրուստ...
Օր մը Յուլիսի, տաք օր մը յուռահեր,
Մօտիկ օրերուն վրայ կը խորհէր
Ուր պիտի քաղէր խաղողն անուշահ.

–Յանկարծ, հեռուէն տեսաւ մէկ մըշակ,
Իր մարդիկներէն. պատանի կայտառ,
Որ այգեհարի պէս, ճեղապատառ.
Մըրմըրաց՝ իրեն պարտէզին քար.
Արտերուն ճամբէն դէպի տուն կուգար.
Այգեպանն յուզմամբ հարցուց.–«Հէ՞ Գառպա՛ր.
«Ի՞նչ կայ, ի՞նչ եղաւ խե՞ր է, ի՞նչ խապար...»
Ճեպապատ մըշակն յարեց.– «Է՛հ, աղա՛,
«Մտ չօպան մը կար պուղղարի տղայ
«Որ կը տեսն ոչխար եւ այծ կ'արածէր
«Մեր պաղն են մտեր՝ իր բոլոր այծեր...
«Էհ դուրս չի հանենք՝ խաղող, տաղ, փըտան.
«Խարապ տի անին, եաղմայի տի տան...
«Հա՛, մնացյ պաղը եղածին վկայ
«Սա, ընտո՞ր կըսեն... ապուքաթ մ'էր կայ...»

–«Պաղն ապուքաթ կա՛յ» գոչեց ծերունին.
«Անոր քով այծերն ինչ զարար չունին.
«Անոնք պաղն աւրող խաղողն ուտող են,
«Մինչ քէօֆերը չեն հաներ հողէն...
«Ձախսաք ապուքաթն Աստուա՛ծ ողորմի,
«Մէկ մարդուն պաղը, պաղչան մըտա՞ւ մի,
«Պաշի՛ժ, պատուհաս ճշմարիտ–անի
«Պտուղն ալ կուտէ, ծառն ալ կը տանի...
«Մեր արդն էնք, շո՛ւտ, չ'անցնի՝ աւելն,
«Ապուքաթն առաջ՝ բռնենք դուրս նետենք...»

ԱՂԷՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԾԱՆՕԹ.– Հայ մէկ հատիկ բանաստեղծին այս սիրուն ֆանթէզին ունենալու փառքը Մանգուլեկին կը պարտինք, որ ինքն ալ իր կարգին հին «Հայրենիք»էն քաղած է.

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԱՂԷՏԸ

ԳՐԵՑ Ց. ԹԵՐՋԵԱՆ

Սոյն պատկերազարդ գրքոյկը՝ որ Կիլիկեան աղէտին ճշգրիտ պատմութիւնը կընէ, կը վաճառուի ի Պէն էլ Սուրէն Տիար Սեդրաք Սէմիզեանի քով ի գին՝ 5 գահեկան ողջի.

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ թերթերը կըսեն թէ՝ գահընկէց Սուլթան Համիտի անուանով Երլտըզի պալատէն նոր ընկալագիրներ գտնուած են, որոնք պատկառելի քանակութեամբ արժեթղթերու գոյութիւնը կը հաստատեն, զանազան դրամատուններու մէջ ի պահ դրուած.

Ընկալագիրները Երլտըզի թուղթերը քննելու պաշտօն ունեցող Յանձնաժողովին ղրկուած են.

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ

Դատական Նախարարութեան կողմէ թէզքէրէով մը խնդրուած է, որպէսզի մինչեւ Մայիս 17 անհրաժեշտ գործողութիւնները կատարելով, Կրթական Նախարարութեան ներկայացուի հայ վարժարաններու ծրագիրն եւ ուսուցիչներու անուն. ները, ըստ այնմ որոշումներ տըրուելու համար. Հակառակ պարագային՝ Պատերազմական Նախարարութիւնը զինուոր պիտի տանի չարձանագրուածները, կը գրէ Արեւելք.

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իրազեկ աղբիւրէ կը տեղեկանանք թէ՝ կ'ըսէ նոյն թերթը, Դաշնակցութեան Պոլսոյ իրաւատարութիւնը բողոքագիր մը ներկայացուցած է Իթթիհատի Կեդր. Կոմիտէին, որ խստօրէն կը բողոքէ կատարուած ընտրական զեղծումներուն եւ հայ ժողովրդի իրաւանց ոտնահարման դէմ, Դաշնակցութիւնը իրեն վերապահած է յառաջիկային միջոցներ ձեռք առնել ընտրական գործին առթիւ.

ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ՕՐԷՆՔՆԵՐԸ

Պոլսոյ Ներքին Գործոց Նախարարութիւնը Կուսակալներուն եւ Միւթէսարրըֆներուն շրջաբերականներ ղրկելով յայտարարած է թէ՝ Սահմանադրութեան հռչակումէն ի վեր կարգ մը բարենորոգումներ ի գործ չեն դրուած, Նահանգներու իրաւասութեանց մասին օրէնք մը գոյութիւն չունենալուն պատճառաւ, ուստի Նախարարաց Խորհուրդին որոշումով եւ Կայսերական Իրատէով յարմար գտնուած է որ ատրիճանաբար գործադրուի Նահանգային օրէնքին այն մասը, որ կը վերաբերի վարչական ճիւղերուն. Ներքին Գործոց Նախարարութիւնը իր շրջաբերականին մէջ կըսէ թէ՝ Նոր օրէնքի համաձայն այսուհետեւ Կուսակալութիւնները պիտի կարենան իրենց իրաւասութեան տակ գտնուող կարգ մը խնդիրներ տեղւոյն վրայ եւ իրենց պատասխանատուութեան տակ կարգադրել, ճամբաներ եւ խճուղիներ շինելով, բարենպատակ հաստատութիւնները շէնցնելով եւ այդ կարգի շէնքերու կառուցումը արտօնելով.

Շրջաբերականը կը յանձնարարէ որ տրուած իրաւասութեան համաձայն հոգ տանին ժողովրդեան զարգացման, երկրագործութեան յառաջացման եւ կրթական գործին, վերջապէս այնպիսի վիճակ մը յառաջ բերեն որ Սահմանադրութիւնը խոր արմատ ձգէ եւ բնաւ չի ցնցուի.

ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Վիէննական թերթ մը կ'ըսէ եղեր թէ՝ Սամոսի Իշխանին սպանութիւնը եւ Կիպրոսի մէջ տիրող քաղաքական յուզում մը մաս կը կազմեն իտալական ծրագրի մը, որ կը հետապնդէ թագաւորութիւն մը հիմնել Արշիպեղագոսի մէջ. Արքայական թագը պիտի առաջարկուի եղեր Ապրուցցէի Դուքսին. Իտալական գաղթումի համար լաւ շահաստան մը պիտի ըլլայ եւ Միջերկրականի հաւասարակշռութիւնը պիտի փոխուի ի նպաստ Իտալիոյ.

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Նախարարաց Խորհուրդը իր վերջին թերթեր նիստերէն միոյն մէջ խորհրդակցած է Պաղտատ–Պասրա գիծին վրայ, որոյ մասին Լոնտոնէն նոր վերադարձած Բ. Դրան Իրաւագէտ–Խորհրդականը երկար բացատրութիւններ տուած է վարչութեան. Թուրք թերթ մը կըսէ թէ՝ Անգլիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է Պաղտատ–Պասրա գծին, Քուէյթի վարչութեան եւ ուրիշ տասնեակ մը խնդիրներու վրայ. Բ. Դուռը այս մասին գրաւոր զեկոյցի մը կ'սպասէ անգլիական կառավարութենէն, կը գրէ Ազատամարտ.

ՄԵԿՆՈՒՄ

Գերմանիոյ դեսպանը Պէրլինէն ստացած հրամանի մը վրայ, մասնաւոր կառախումբով Պէրլին մեկնած է, եւ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ քաղաքական փոփոխութեան մը կը վերագրեն այս անակնկալ մեկնումը.

Աւստրիոյ դեսպանն ալ մօտօրէն Վիէննա պիտի մեկնի եղեր.

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Կառավարութիւնը հինգ կարեւոր նաւահանգիստներու մաքսային հասոյթները իբր երաշխաւորութիւն ցոյց տալով տասը միլիոն ոսկիի փոխառութիւն մը պիտի ընէ չորս ու կէս առ հարիւր տոկոսով.

ՀՐՈՄԱԽՈՒՄԲ

Պատերազմ. Նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա, Էվգաֆի Նախարար Խայրի պէյ եւ Ներքին Գործոց Նախարարի փոխանորդ Թալէաթ պէյ մանրամասնօրէն կերպով քննելով Մակեդոնական խնդիրը, հոն տեղի հրոսախումբերուն դէմ կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուելիք միջոցները մատնանշող տեղեկագիր մը պատրաստած են.

ԳԱՀԱՃԱՌԸ

Ն. Վեհափառութիւն Սուլթան Մահմէտ Րաշատ Եւր Գահաճառին պատասխանը պատրաստելու պաշտօն ունեցող Յանձնաժողովը իր աշխատութիւնները աւարտելով Երեսփոխանական ժողովին յանձնած է զայն, որ օրակարգի անցուցած է, յաջորդ նիստին անոր միճաբանութիւնները կատարելու համար.

ՅՈԲԵԼԵԱՆ

Տիար Յովհաննէս Սէթեանի քառասնամեայ Յոբելեանը տօնելու պաշտօն ունեցող Յանձնախումբին կողմէ հետեւեալ Կոչը ստացած ենք ի հրատարակութիւն.

Յանձնախումբս, որուն կը մասնակցին Եգիպտոսի պաշտօնական եւ մտաւորական ներկայացուցիչներ, որոշած է տօնել յառաջիկայ 13/26 Յունվար 1913 ի Կիրակի օրը, Գահիրէի մէջ, սիրուած բանաստեղծին եւ անխոնջ ուսուցչին՝ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԵԹԵԱՆԻ (Խոսէյ Վանանբանի) քառասնամեայ գրական–դաստիարակական յոբելեանը.

Այս պատասխանութիւնը ստանձնելով, Յանձնախումբս կը հաւատայ թէ մեծայարգ յոբելեարին բազմաթիւ համակրողներուն եւ աշակերտներուն անկեղծ ցանկութեանը գոհացում կուտայ, հետեւաբար լիայոյս է թէ՝ իր ներկայ կոչը, ուղղուելով երախտաճանաչ Հայութեան սիրտին, պիտի գտնէ այն սիրայօժար ընդունելութիւնը՝ որուն արժանի է համակրելին Սեթեան, իր զմայլելի տաղանդին համար, որքան եւ այն թանկագին ծառայութեանց՝ զոր 40 տարիէ ի վեր անընդհատ եւ անվհատ մատուցած է հայ ուսանողութեան, թէ Կ. Պոլիս եւ թէ՛ Գահիրէ.

Սեթեան մեր գրական աշխարհին մէջ գուրգուրալի դէմք մը եղած է, իր չուրջ ստեղծելով միշտ յարգանքի անուշ մթնոլորտ մը որուն ինք եղած է յաճախ խնկարոյր բուրվառ. իսկ իբրեւ ուսուցիչ, անիկա զարգացած սերունդներ ձգած է իր ետին, որոնց իր փափուկ զգացումներէն միշտ բան մը տուած է, եւ որ այսօր երախտագիտութեամբ կը կարկառին դէպի իր 'մաքուր եւ ազնիւ հոգին, որ կրցաւ է ժամանակին աւերներէն անաղարտ եւ կեանքի պայքարին կիրքերէն զերծ մնալ.

Յանձնախումբս արդէն կազմուած է նաեւ ուսուցիչներու եւ սաներու խմբակ մը, որ սրտայոյզ խանդավառութեամբ մը այժմէն կը զբաղին յոբելեարին հանդիսին կարգադրութիւններովը եւ կը ձեռնարկեն յոբելեարին հատընտիր գործերը հրատարակելու.

Կարելի չէ՛ արդարեւ չի զգածուիլ հանդէպ այս համեստ բայց տաղանդալից վաստակաւորին, որ, յոբելեանի գաղափարէն զգածուած, իր անարժանութիւնը պատրուակելով՝ այս հրապարակային մեծարանքը մերժելու զարմանալի ժեստը ունեցած է առաջին անգամ.

Գահիրէ 7/20 Ապրիլ 1912

Կը խնդրուի չնորհակալութիւն. Ներ ուղերձներ եւ նուէրներ ուղարկել Յանձնախումբիս Գանձապետին, յետագայ հասցէով.

Mr. M. Antranikian
22 Rue el-Manakh Le Caire

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տիար Օննիկ Փափազեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Գէորգ Աբրաչեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ իրենց բոլոր մերձաւոր ազգականները, իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց՝ որոնք բարեհաճեցան ներկայ գտնուիլ ծաղկահասակ եւ վաղամեռ

ՏԻԿԻՆ ԷՕԺԷՆ Օ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ

Թաղարկաւորութեան տխուր հանդիսին, եւ ողբ ցելոյն սուգին մասնակցիլ նամակաւ եւ հեռագրով.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ԿՆՃԻՌԸ

Կարնոյ Սանասարեան վարժարանի Պոլսոյ Խնամակալութեան ձախաւեր որոշումները, որոնք վարժարանը հին ռէժիմեան քաոսի մը վերադարձնելու բնոյթն ունին,

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐՇԱԼՈՅՍ»Ի ԹԻՒ 31

ԳԱՂՏՆԻՔ ՀԱՒԱՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ Մ. Վ. ՏՐՃԷՐԻԱԼ — ԹԱՐԳ. Կ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

ԿԱՐՄԵԼԵԱՆՑ ԱԲԲԱՍՈՒՀԻՆ

Մանկամարդ միանձնուհին սրտէն թղխած հառաչքը խեղդելով՝ իր դէմքը զով երեւցնելու ջանաց. Անկախութիւնն ու աշխարհական կենաց բերկրալի ազատութիւնը վանքին սուրբ հեշտութիւններէն աւելի քաղցր էին իրեն համար.

«Սա սեղանի ծածկոցը գեղեցիկ չէ՞, մա՛յր իմ, ըսաւ ճերմակ դիպակէ լայն երիզ մը ծունկին վրայ պարզելով, որուն վրայ ոսկի ծաղիկներ կը բանէր զարմանալի նրբութեամբ. այսպիսի սեղանի ծածկոց մը Սէվիլի վանքերէն մէկն ալ չունի.

—Ստուգիւ սքանչելի է, պատասխանեց աբբասուհին. ձեր ուխտադրութեան օրը մեր մատուռին վայելուչ զարդ մը պիտի ըլլայ. Բայց ի՞նչ ունիս, Կատարինէ՛, ըսաւ դեռահասակ կրօնաւորուհիի մը դառնալով, որ իր քովին տակ խոշորատիպ պատկերազարդ գիրք մը կը թղթատէր.

Կրօնաւորուհին թերթեւ մը կարմը բեցաւ եւ գիրքը ծոցը խոթեց.

«Տեսնեմ ի՞նչ է այդ, ըսաւ աբբասուհին խստութեամբ.

–Տուէք սա գիրքը քո՛յր իմ, ըսին միւսներն ալ՝ հետաքրքրութիւնին շարժելով.

Կատարինէ սիրուն բնաւորութիւն մը ունենալուն, եւ մանաւանդ մեծահարուստ ու ազնուական տոհմէ ըլլալուն պատճառաւ երես առած էր աբբասուհիէն. Կատարինէ խոժոռելով գիրքը երկնցուց եւ ընկերները տեսան որ մը ն ուրբ գիրք գրուած էր խոշոր տառերով.

«Աստուածաշնչութեան գիրք մ'է, ըսաւ Քլարա. քոյր Կատարինէի պահելուն չափ կար.

—Այո՛, բայց Լուտերական աստուածաշունչ մ'է ըսաւ աբբասուհին, միւսներէն աւելի լաւ ճանչելով զայն վտանգի բողոքականներու սուրբ գիրք մ'է, Սպանիօլերէնի թարգմանուած եւ Հոլանտա տպուած. Ուսկի՞ց ձեռքդ անցաւ այդ գիրքը Կատարինէ՛.

—Մօրեղբայրներէս մէկը բերած է Ֆլանտրիայէն ուր զօրաց հրամանատարութիւն կընէր. Երբոր մայրս զիս հոս ղրկել ուզեց մօրեղբայրս որ բողոքականութեան կողմնակից էր այս գիրքն ինծի տուաւ ըսելով «Կեռոզի՛, հոգ մի՛ ըներ յանախան չես մնար վանքին մէջ. երբոր Լուտերի վերանորոգութիւնը Սպանիա մտնէ, կրօնաւորուհիները ազատ թող կը տրուին. եւ այն ժամանակ կրնան ամուսնանալ, ինչպէս Գերմանիոյ մէջ ըրին.»

—Ո՛հ մա՛յր իմ, ի՛նչ սրբապղծութիւն գոչեցին միանձնուհիները միաբերան.

Լռէ՛ Կատարինէ՛, այդպիսի անխոհեմ խօսքեր մի՛ ըներ.

—Արդեօք շատ հեռո՞ւ է Գերմանիա, հարցուց միամիտ Քլարա.

—Ա՛, անչափ պատասխանեց Կատարինէ. եւ մինչեւ որ Լուտեր հոս հասնի, մենք մեռած կըլլանք.

Լռէ՛, լռէ՛, գոչեց կիրքով Ֆրանչեսքա (*) տէ Լէրմ, որուն սիրտն ուժգին կը բաբախէր երբոր ազատութիւն բառը կը լսէր. այնչափ աշխոյժ ու եռանդուն էր այս կինը որ վանական անձնուրացութեան ու անգործութեան բնաւ յարմարութիւն չունէր այլ արքայական բազմերանգ իշխանութեան մէջ ճաչակ փնտռեր էր իր անհամբերելի ազդուութիւնը զոհ ընելու.

(*) Աբբասուհիին անունն է.

Ո՛հ. ըսաւ ինքնիրեն, մեզի համար ալ ազատութիւն... բայց անոր հոս չի հասած մենք մեռած կըլլանք մռմռաց կամաց մը Կատարինէի խօսքերը կրկնելով.

Մեր մայրը խոր մտածութեան մէջ ինկաւ» ըսաւ Քլարա ցած ձայնիւ.

Նոյն միջոցին դրան զանգակն ուժգնապէս զարնուեցաւ.

«Քլարա՛ ըսաւ աբբասուհին արթննալով, նայեցէք ո՛վ է. այս ժամուս այցելութիւն չեմ սպասեր.

—Ի՞նչ կրնայ ըլլալ մռմռացին միանձնուհիները որոց համար ամենաթեթեւ դէպքերը ծանր զբաղմունք էին.

Քլարա ելաւ կանգնեցաւ. բայց իր ծանր քայլերովը սրահին դուռը չի հասած աշխատաւոր քոյրերէն մէկը՝ մետաքսեայ վարագոյրը բանալով ներս մտաւ, երկու ձեռքովն արծաթեայ բուրվառ բռնած բերելով, որուն վրայ նամակ մը կար.

Քլարա սկուտեղն առաւ քոյրին ձեռքէն, եւ աբբասուհիին աթոռին առաջին ճանկներէն վեր ելնելով՝ ծունկի մը բայ եկաւ եւ սկուտեղն անոր ներկայացուց.

Աբբասուհին նամակն առաւ. կանանց մաքէ կնիքը խզեց եւ առաջին տողերը կարդալուն պէս ելաւ կանգնեցաւ աթոռէն.

«Քոյրե՛ր, ըսաւ, քալեցէք, երթանք դիմաւորենք Սէվիլի մեծ հաւատաքննիչ Մոնսինեօր Արպուէզ. որ իր այցելութեամբը մեզ պատուել ուզեր է.»

Այս ըսելով Ֆրանչեսքա տէ Լէրմ գաւազանը ձեռքն առաւ ու աթոռէն վար իջաւ, եւ իր միանձնուհեաց առաջքն իյնալով մինչեւ վանքին դուրսի դուռը գնաց Դիրապայծառին ընդունելու.

Մոնսինեօր Արպուէզ կառքէն վար իջաւ. Հետր ծառաներէն զատ ուրիշ մարդ չկար. Յովսէ հիւանդութիւն կեղծելով հետը չէր եկեր. Ընթերցողը գիտէ ուր գացեր էր.

Երբոր հաւատաքննիչը վանքին դռնէն ներս մտաւ աբբասուհին իր բոլոր միանձնուհիները ծունկի վրայ եկան անոր օրհնութիւնն ընդունելու համար. Յետոյ աբբասուհին հաւատաքննիչին առջեւէն իյնալով վանքին մեծ դահլիճը տարաւ եւ երկու ոսկեճամուկ աթոռներ յառաջ քշելով՝ մէկուն վրայ Մոնսինեօր Արպուէզը նստեցուց միւսին վրայ ալ ինք նստաւ անոր դիմացը Աբբասուհիին սովորութիւնն էր գոնէ հաւասար աստիճան պահել մեծ հաւատաքննիչին հետ. Պետրոս Արպուէզ՝ որ պատուասիրական արարողութեանց մասին մանրանկատ եւ խստապահանջ էր ոչ միայն աբբասուհիին այս նուրբ մեծամտութեանը վրայ ծիծաղելով աչք կը գոցէր, այլ եւ իր իրաւունքն ու արտօնութիւնները զոհելու ալ կը համակերպէր. եւ ժամանակ եղած էր որ

անտարբեր չեն թողուր բարեբաղդաբար Կարնոյ հայութիւնը։

Խնամակալութեան նոր որոշումներուն հանդէպ, Կարինէն հետեւեալ հեռագիրը տրուած է Ազատամարտին, Ապրիլ 22 թուականաւ։

«Ժողովուրդը վրդովուած Խնամակալութեան ապօրէն կարգադրութիւններէն, մօտ 800 հոգի հաւաքուելով, ընդգէմ մէկ ձայնի որոշեց.

«Ա. Հոգաբարձութիւնը չարունակէ իր պաշտօնը, պաշտպանելով Կտակին և Կանոնագրին տրամադրութիւնները։

«Բ.– Դիմել Կարնոյ Երեսփոխանական Ժողովին, միջոցներ ձեռք առնել՝ ժողովրդական իրաւունքները պաշտպանելու համար։

«Գ.– Պահանջել Արուլեանի հրաժարեցումը։

«Դ.– Պահանջել Առաջնորդէն որ բողոքէ յանուն ժողովուրդի իրաւունքներուն։

«Ե.– Քննիչ մարմնի միջոցով ճշտել տագնապին պատասխանատուները և իրաց վիճակը։

«Զ.– Եթէ վարժարանը փակելու կարգադրութիւն ըլլայ. մեր միջոցներով պահել դպրոցը՝ մինչև վէճին լուծումը։

«Է.– Եթէ այս խնդիր չ'հարթուի, յաջորդ կիրակի նոր միթինկ գումարել։

(Եթէ Կարնեցիները այսպիսի որոշում կը քուէարկեն, Խնամակալութեան հրաժարելէ անդին ուրիշ միջոց չի մնար Ծ. Խ.)։

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Անցեալ տարիներ՝ ինչպէս կը յիշեն Արշալոյսի ընթերցողները, Պոլսոյ Ազգ. Երեսփ. Ժողովոյ անդամներէն մին, Պ. Պարգև Փափազեան, չի գիտցուիր քանի հարիւր Ս. Գէորգներու (անգլիական ոսկիին «Ս. Գէորգ» ըսել սովորութիւն եղած է շատ մը տեղեր) վրայ հեծած Երուսաղէմ արշաւելով՝ զինու զօրութեամբ գրաւեց Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց վանքը, և յաղթական Պոլիս վերադարձին՝ երեք հատ կոլոպցուած վարդապետներ միասին տարաւ ի Պոլիս։

Պարոն Պ. Փափազեան և համախոհք, իրենց զինեալ արշաւանքին հայ ժողովրդեան վրայ թողած լաւ տպաւորութիւնը մեղմելու համար, վերոյիշեալ երեք վարդապետներուն մէկ մէկ գաւառական պաշտօն յատկացուցին, և վարդապետները նկատելով թէ՝ քանի որ իրենք Երուսաղէմի մէջ վնասակար եղած են – ըստ Պ. Փափազեանի – Գաւառական պաշտօններու մէջ ալ օգտակար չ'պիտի կարենան ըլլալ. ուստի՝ մերժեր փիլոն Ազգ. Ժողովին յանձնելով մէկ կողմ քաշուեցան։

Այժմ, այս երեք վարդապետներէն մին՝ Արդար վրդ. Եօթնեղբայրեան՝ որ Մուշ ղրկուած էր ապաշխարելու համար, Մուշի Առաջնորդ Գեր. Տէր Ներսէս Եպիսկ. Խարախանեանի առաջարկին վրայ, Կրօնական Ժողովը ներում շնորհելով՝ արտօնած է զայն Թեմին մէջ պաշտօնավարելու։ Հարկ չի կայ ըսել թէ՝ Գեր. Ներսէս Եպիսկ. և Եօթնեղբայրեան վրդ. արդէն Երուսաղէմի մէջ բաւական երկար ատեն միասին ապրած ըլլալով՝ տարբեր առաջարկ մը չէր սպասուեր Ն. Գերապատուութենէն։

Իսկ գալով Սարգիս վրդ. Տէր Սարգիսեանին, որ փիլոնաթող եղած էր, Կրօնական Ժողովը արտօնած է, «Ցետ կանոնական ապաշխարութեան» վարդապետական աստիճանը վերստանալ. Ու այսպէսով՝

Ազգ. Ժողովոյ վճռաբեկը տեղի եկած է..., Խե՞ղճ ազգային ժողովներ։ Մինչև ե՞րբ տակաւին աչքակապուկ պիտի խաղանք....

ԳԱԼՖԱՑԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Պոլսոյ Ելեւմտական Նախարարութիւնը Գալֆաեան Որբանոցին յետնեալ տուրքերուն վճարումը պահանջած է, որոնց գումարը 400 ոսկիի կը հանի եղեր։

Որբանոցին Խնամակալութիւնը դիմում ըրած է Ս. Պատրիարքին, որպէսզի թագրիրով մը կառավարութենէն խնդրուի, կամ զեղչ մը ընել տուրքերուն վրայ և կամ բոլորովին չը պահանջել զանոնք, կը գրէ Մուրճ օրաթերթը։

ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆ

Վանէն Հայոց Պատրիարքարանը հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ՝ Շատախի և Նորտուզի մէջ չորս հայեր սպաննուած և մէկ հատ ալ վիրաւորուած է քիւրտերուն կողմէ։ Պատրիարքարանը դիմում ըրած է։

ՊԱՑՕՒԱՆՇԱՆ

Ռուսիոյ Զարը պատուանշաններ շնորհած է Ալեքսանդրապոլի, Թիֆլիզի, Կաղզուանի և Օլթիի քահանաներուն։

Ռուս Կառավարութիւնը Կովկասի Հայոց Ազգագրական Ընկերութեան արտօնած է հայ ազգագրութեան 400 տարեկան առթիւ գասախօսութիւններ կազմակերպելու։

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

Արաբկիրի Առաջնորդական փոխանորդ Տէր Վաղարշակ քահանայ՝ հեռագրով մը Պատրիարքարանէն խնդրած է, որպէսզի վիճակին Առաջնորդ ընտրուած Տ. Գարեգին վարդապետ Խաչատուրեանը շուտով իր պաշտօնատեղին ղրկուի։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Թիֆլիսի Դատաստանական պալատի առանձին ատեանում քննուեց Խմբագիր Ք. Վերմիշեանի գրականական գործը քրէական պատժագրի 129րդ. յօդուածի Ա. մասի համաձայն։

Դատարանն Վերմիշեանին դատապարտեց մշտական աքսորի, զրկելով բոլոր իրաւունքներից։

Վերմիշեանն եղել է Թիֆլիսի քաղաքագլուխ և իր հասարակական գործունէութեամբ առհասարակ վայելում էր մեծ համակրութիւն կը գրէ Մարց։

ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ

Անցեալ Ապրիլ ամսոյ 8(21 ի կիրակի օրը, կը գրէ Հովիտ, Թիֆլիսի վանքի աւագ Եկեղեցում մատուցուեց հանդիսաւոր պատարագ, որից յետոյ կատարուեցան Կայսերական և Հայրապետական մաղթանքներ ի բռնութիւն Վեհ. Տէր Գէորգ Երգ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի հաստատման առթիւ։ պատարագիչն էր թեմիս Կառավարիչ Տ. Եփրեմ Եպիսկոպոսը, որ մի համառօտ ճառով յայտնելով Վեհի հաստատութիւնը Թագաւոր Կայսրից, քչատակեց կաթողիկոսի անունը Ներկայ էին Թիֆլիզի բոլոր հայ դպրոցների Հոգաբարձուները, ուսուցիչները աշակերտութիւնը և ժողովուրդի մեծ բազմութիւն։

ԲԱՆՏԵՐԷՆ

Հալէպի բանտին մէջ եղող հայ կալանաւորները, որոնցմէ մին ասկէ առաջ թուրք բարտարկեալներու կողմէ սպաննուած ըլլալով, մերին հեղինակները բանտին նկուղը դրուած և այժմ իրենց տեղերը կը վերադարձուին եղեր, այս անգամ պատրիարքարան դիմում ըրած են, խնդրելով որ իրենց ուրիշ սենեակ մը յատկացուի, որպէս զի ոճրագործներուն հետ դէմ դէմի չի գտնուին։ Պատրիարքարանը անշուշտ դիմում պիտի ընէ՝ առ որ անկ է։

ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ

Ողբերգի միւթէսարրֆը՝ որ ասկէ առաջ հայերու կրօնքին դէմ եղած նախատական վերաբերում մը քաջալերած էր և Բաղէշի Առաջնորդին կողմէ իր գործունէութիւնը Պատրիարքարանին ծանուցուած, պաշտօնանկ եղած է։

ՍՓՆԵՍՄԱՆՔՈՂՆԵՐ

Ակնայ եւ Թեմօրէից Նարեկեան Կրթասիրաց Ընկերութեան Գահիրէի Մասնաճիւղը՝ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ, յառաջիկայ Մայիս 24ի Ուրբաթ երեկոյեան ժամը 9 ու կէսին Սինէմաթօկրաֆի չքեղ ներկայացում մը տալ, ի նպաստ Նարեկեան Ընկերութեան։

Այդ երեկոյեան համար յատկապէս վարձած է Շարա Պուլագի Սինէմա Շէ տ'Էօվրի գեղեցիկ սրահը որ հեռագրատան ճիշդ դիմացն է։

Նարեկեանի Գահիրէի Մասնաճիւղին անդամոց ցոյց տուած եռանդէն, այժմէն իսկ կարելի է հետեւցնել թէ՝ այդ երեկոյեան ներկաները ո՛չ միայն զուարթ ժամանց մը պիտի վայելեն, այլ եւ՝ Կրթասիրաց Մասնաճիւղին նպատակն ալ լիապէս պիտի նպաստաւորուի։ Սպասենք եւ յուսանք։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Գահիրէ Տ. Հ. Ձեր հարցուցած խնդրէն թէեւ մօտէն տեղեկութիւն չունինք, սակայն կ'ենթադրենք թէ՝ Առաջնորդին դէմ եղած խօսակցութիւնները անոր պանական երկիւղ մը տալու համար է, որպէսզի Դիւանապետ ըսուածին դերքը չի խախտի որովհետեւ յանձնուած նայելով՝ բարի ծագիկներ, այս վիրջնոյն դէմ պատրաստուած հանրագիրն ալ պահած են ի փոխարէն նիւթական վարձատրութիւն մը ստանալով։ Եգիպտոսի գործ է, ամէն բան կըլլայ.. եւ բոլոր եղածներուն պէտք է համտալ Աստուծոյ գոյութեանը հաւատալու պէս։

Գահիրէ Ա. Վ. Մ.— Ստացուած է Ձեր ստորագրած նամակը. զարմանալի է որ այսպիսի գրուածի մը ներքեւ ստորագրելու չափ «զգաստ» գտնուած էք։

Պարոնը՝ որ ինքզինքը «ռէգլամ» ընելու մարմաջէն բռնուած է, արդէն իր գոհացումը ստացած է վարժարանի Տնօրէնութենէն մասնաւոր նամակաւ մը։ Կը հաւատանք թէ՝ եւ իրաւունք ունինք հաւատալու, Խմբագրութիւնները անիմաստ նամակներ կարդալով ժամանակ սպառելու դժուարութիւններէն ազատ պահելու զգուշութիւնը, Նամակագիրներուն խոհականութենէն կախեալ է։

Ցաւալի պարագայ մը եթէ կայ այն ալ այդ փքացուցած պարոնին Կուսակցութեան մը անունով պարծենալն է։

Պիտի խնդրէինք. եթէ ձեր միջոցները թոյլատու են, հաճէիք դիմել առ որ անկ է որպէսզի ամէն բանէ առաջ՝ «աչքերը» մաքրելով ալ գրադէին...

ՀԵՌԱԳԻՐ

Հռոմ 11 Մայիս.– Իտալացիները 14.000 հոգի Ռատոսի ցամաք հանած են։

Թառանթէն 12 Մայիս.– Ռատոսի Վալին եւ Օրանբայիայի Միւսիւրը 150 թուրք զօրքերու հետ հոն հասան եւ դէպի Նաբօլի պիտի ուղեւորին։

Կ. Պոլիս 12 Մայիս.– Իզմիրի մէջ ձերբակալուած 50 իտալացիներ հոն բերուեցան։

Հռոմ 13 Մայիս.– Դեր-Ծովակալ Գօրսիի հրամանին ներքեւ գործող իտալական նաւատորմիղը գրաւեց Հռոդոսի դրացի կղզիները, Քարքաթոս, Քօշար, Թիլոս եւ Նիսիրոս։

Կ. Պոլիս 13 Մայիս.– Տարտանէլի ականները վերցնելու գործողութիւնները կը շարունակուին եւ կը յուսացուի թէ վաղը կաւարտի։

Կ. Պոլիս 13 Մայիս.– Նոր օգնազօրքեր ղրկուեցան դէպի Ալպանիա եւ Մակեդոնիա։ Զօրագունդերը թէեւ Իբէքի մէջ զօրաւոր դիրք ունին, բայց անապահովութիւնը սովորական դարձած է։

Կ. Պոլիս 13 Մայիս.– Իպէկի մէջ բարեկարգութիւնը վերահաստատուելով, պաշարման վիճակ հռչակուեցաւ։ Քննութիւնը ցոյց տուաւ թէ՝ տեղի ունեցած վրդովմանց դրդապատճառը Հասան պէյն է։

Հռոմ 13 Մայիս.– Իտալացիները Թօպրուքի մէջ յանկարծակի բերին արաբները եւ հարիւրի չափ սպաննեցին անոնցմէ։ Իտալացւոց կորուստը միայն վեց հոգի է։

Ռատոս 13 Մայիս.– Վաղը «Ումպերթօ» շոգենաւով Իտալիա պիտի ղրկուին թուրք կանոնաւոր զօրքերէն գերի ինկած 20 հոգիներ եւ Ռատոսէն գրաւուած ռազմամթերքները։

Լոնտրա 13 Մայիս.– Հակառակ ակնկալութեանց, դերձակներու գործադուլը կը ծաւալի։ Այսօր կէս օրէն յետոյ 50,000 գործաւորներ բանդող ըրին։

Պերլին 13 Մայիս.– Աթէնքի Գերմանական դեսպանը Պ. Վօն Վանկէնհայմ Կ. Պոլսոյ Գերմանական հիւպատոս անուանուեցաւ։

Աթէնք 14 Մայիս.– Պ. Վէնիզէլոս վերադարձաւ եւ Արտաքին Գործոց պաշտօնատունը երթալով տեսակցեցաւ պաշտօնատան պետերուն հետ։

Նախարարապետը յայտարարեց թէ՝ նախարարական բաց մնացած պաշտօնին պիտի կոչէ Պ. Գօրոմիլասը։

ՏՊԱՐԱՆ «ԱՐՇԱԼՈՅՍ»Ի
Imp. J. Politis

Կարմելեանց գեղեցիկ աբբասուհիին ախոռին ամենէն ստորին աստիճանին վրայ ալ կամաւ կը նստէր։

Բայց այն օրը Պետրոս Արպուէզ տխուր եւ խիստ էր. եւ զոռոզ նայուածք մը ունէր, դժգոհ աչքով մը վերէն վար չափեց այն իգական ժողովը։ Աբբասուհին հասկցաւ որ կարգէ դուրս բան մը կայ։

«Քո՛յր իմ, ըսաւ վերջապէս հաւատաքննիչը. ձեզի հետ առանձին խօսք մը ունիմ. կաղաչեմ որ ներկայ գտնուող քոյրերը դուրս հանէք։»

Աբբասուհին աչք ըրաւ եւ քօղաւոր խումբը մէկէն դուրս ելան դահլիճէն։

Պետրոս Արպուէզ անձամբ ելաւ նայեցաւ թէ դուռը լաւ գոցուա՞ծ էր. յետոյ դարձաւ աբբասուհիին քով նստաւ։

«Տիկի՛ն, ըսաւ պաղ կերպով մը վերջին անգամ այս վանքն այցելութեան եկած ժամանակս հարցուցի ձեզ թէ՝ հոս նոր կրօնաւորուհի մը կամ նոր ընծայ մը կա՞ր որ ես տեսած չէի. դուք ալ կարծեմ պատասխանեցիք թէ՝ չկար։

— Ճշմարիտ է Մոնսինեօր, ձեզի անծանօթ միանձնուհի բնաւ չկար հոս։

— Ոչ, ըսաւ Արպուէզ հոս կին մը կար որ ինծէ պահեցիք։

— Զպահեցի Մոնսինեօր, պատասխանեց Ֆրանչէսքա տէ Լէրմ. ձեր մեզի այցելութեան եկած ժամանակի հոս չէր։ Եւ որովհետեւ ոչ միանձնուհի էր այն կինը եւ ոչ նորընծայ, այն պատճառաւ հարկ չի սեպեցի անոր խօսքն ընել ձեր բարձրութեան։

— Իմ փնտռածս ալ ճիշդ այդ կինն էր։

— Ամենեւին չէի կրնար գիտնալ որ դուք այն կինը կը փնտռէք եղեր. ըսաւ աբբասուհին հեզնական կերպով մը։

— Հոգնութիւն չ'ըզգեր, տիկին, ըսաւ հաւատաքննիչը խստութեամբ. կրօնից ուժգնութենէն չի երկչիր ինքզինքը բռնել եւ վարպետութեամբ իր նպատակին հասնիլ։ Այն կինը հոս է եւ կուզեմ անպատճառ տեսնել։

— Այդ բանն առաջ ըսելու էիք ինծի, Մոնսինեօր, այն կինը կամ մանաւանդ օրիորդը հոսկէ գնաց, եւ ես ալ չի կրցայ հասկնալ երթալուն պատճառը. վասնզի մեծ խնամք կը ցուցնէի իրեն։

— Գնա՞ց մի, գոչեց հաւատաքննիչն այլայլելով. գիս կը խաբէք, տիկին. Տոլորէզ Արկօզօ հոս է եւ հիմայ ցոյց պիտի տաք ինծի. կը լսէ՞ք։

— Տոլորէզ Արկօզօ՞ մի, յարեց աբբասուհին. այդ անունով աղջիկ չէր կար հոս, Մոնսինեօր. այն գացող աղջկան անունը պարզապէս Մարիամ էր։

Որը մ'էր որ ինծի յանձնուած էր սուրբ քարոզիչը Ցովհաննէս տ'Ավիլայէն, որ Անտալուզիոյ առաքեալ կը կոչուի։

— Ցովհաննէս տ'Ավիլա՛ ըսաւ հաւատաքննիչը դառնութեամբ. ալ չեմ զարմանար այս դարձուածքներուն վրայ, Ցովհաննէս տ'Ավիլա բոլորին կարմելեանց կարգէն է, եւ սուրբ Ֆրանչիսկոսի այդ մուրացկան աշակերտներուն ամենն ալ մեզի թշնամի են։

— Ինչ ըրաւ ձեզ Ցովհաննէս տ'Ավիլա Մոնսինեօր ըսաւ աբբասուհին, որ կանոնի եռանդութեամբ հաւատաքննիչը զայրոյթով կ'ուզէր։

— Ինչ ըրա՞ւ ինծի.. կուզէք իմանալ, տիկի՛ն թէ ինչ կընեն ինծի այդ ամեն քարոզիչ կրօնաւորները, որոնք Աւետարանը մենէ աղէկ սորվեցնելու եւ գործադրել կը ձեւանան ի փառս Հռոմայ. Այդ խոնարհ փառասէրներն ընդարձակ կիրթ մը կը սորվեցնեն ժողովրդեան, եւ իրենց աչքին ամենասուրբ հաւատաքննութիւնը բռնաւորութիւն եւ մեր նախանձայուզութիւնն ալ անգթութիւն կը թուի։

— Է՛հ, ինչ հոգ կ'ընէք, Մոնսինեօր, ըսաւ աբբասուհին. խօսքն անոնցն է, բայց իշխանութիւնը ձերն է։ Անոնք անապատի մէջ կը քարոզեն, հաւատացէք ինծի. եւ մի՛ այդչափ վախնաք անոնց վարդապետութեան տարածումէն։

— Բայց այն կինը, այն օրիորդը բերել տուէք. տիկին, ըսաւ նորէն վայրագ դոմինիկեանը. կրնամ քեզ թէ հոս է եւ կուզեմ տեսնել։

— Մոնսինեօր պատասխանեց աբբասուհին սրտմտելով ըստ ձեր բարձրութեան. թէ՝ այն աղջիկն անհետ եղաւ հոսկէց։ Ձեր բարձրութիւնը խօսքիս հաւատալու պատիւ չըներ ինծի։

— Ֆրանչէսքա՛ գոչեց հաւատաքննիչը բարկացայտ աչք մը անկելով աբբասուհիին վրայ։

— Պետրոս Արպուէ՛զ յարեց իս կոյն աբբասուհին, զայրացին նախանձով. գիս քու սիրուհիներուդ պահապա՞ն կարծեցիր. այն աղջիկը գնաց, ինծի ինչ հոգ. փնտռել տուր դահճեներուդ եւ ընտանիներուդ. Սեվիլի մէջ լրտե՞ս կը պակսի քեզ ձեռքէդ փախչող կին մը գտնելու համար։

— Տոլորէզ հոս է եւ պիտի տեսնեմ, գոչեց Պետրոս Արպուէզ որոտագին։

— Տոլորէզ Արկօզօ հոս չէ պատասխանեց աբբասուհին պաղ եւ սուր ձայնով մը. եւ եթէ հոս ըլլա՛ր՝ ձեր ձեռքը չէի յանձներ Մոնսինեօր, կը մանա՞ս։

Կ'երդնում յանուն Քրիստոսի, տիկի՛ն, որ հաւատաքննութեան հետ այդպէս խաղալը չափազանց յանդգնութիւն մ'է. Գիտե՞ս արդեօք ինչ են ես եւ ինչ կրնամ ընել։

— Գիտեմ որ գարշելի կրօնաւոր մ'ես. գոչեց Ֆրանչէսքա զայրագին, անամօթ կրօնաւոր մը՝ որ իր գազանական կիրքը որ եւ է միջոցաւ յագեցընելու կաշխատի։

— Ո՛վ Ֆրանչէսքա, Կարմելեանց սուրբ աբբասուհի. գիտե՞ս արդեօք ինչ պիտի ըսէր Սպանիա քեզ համար եթէ քու անառակութիւններդ գիտնար։

— Ո՛հ, ճշմարիտ է, գոչեց աբբասուհին զարհուրելով. ճշմարիտ է. թշուառ կին մ'եմ ես, որ սուրբ զգեստի մը ներքեւ մոլութիւն կը ծածկեմ, եւ այս վանքին պատերուն մէջ անհրկիւղ կը յագեցնեմ այն բոցեռանդ կիրքը զոր Աստուած տուեր է ինծի... Բայց ո՞վ ապականեց իմ հոգիս. երբ որ դողալով եւ խոնարհութեամբ ոտքդ ինկած մարմնոյս անզգայութիւնը կը խոստովանէի. ո՞վ ըսաւ ինծի թէ Աստուած կը ներէ որ զգայութեանց պէտքը զոհ ընես բայց պէտք է որ իմ ձեռօքս ընես։ Ո՞վ ըսաւ ինծի այս խօսքը Պետրո՛ս Արպուէզ. ո՞վ իմ խղճիս խայթը հերքել ուզեց այս մեղապարտ եւ պատիր քարոզով. նով ինչպէս որ մանգաղը դաշտերուն խոտերը կը հարթէ. Ո՞վ բոլորեց սիրտիս մէջ այն բուռն կիրքը՝ որ անմեղութեանս ժամանակը փայլակի պէս երեւան կելնէր եւ իսկոյն կը զսպուէր խղճմտանքէս։ Դու, Պետրո՛ս Արպուէզ, դու, որ քու անսանձ կիրքովդ իմս ալ բորբոքեցիր, եւ ես ալ քեզ սիրելու մոլութիւնն ունեցայ...»

(Շարունակելի)

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ԾԱԽՍՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Վերջալոյսի Ձայներ (Խրիմեան Հայրիկ)	ԳԻՆ Ղ. Ո.	10
Ցուերգ Հայրենեաց (ՀԱՑՈՐԴԻ-Տէր Ղեւոնդ Եպիսկ. Ճիշմանեան)	«	10
Իմ Ախորժ Կեանքը (Տ. Ղեւոնդ Եպիսկ. Ճիշմանեան)	ծ Դրակը	5
Սասունն եւ Ջէյթուն (Սիմոն Ջեկիկեան)	«	10
Ցիշատակարան Նուպար Փաշայի (Եղիշէ Թորոսեան)	«	20
Chants Populaires Arméniens (Ներող. ձայնագրութե. ամբ Լ. Եղիազարեան)		24
Ներշնչումներ (Պերճ Մ. Տանասեան)	»	5
Գող Մեծօ Ա. Բ. Շաղոյեան)	»	5
Մարդկային Կենաց Վարագոյրը (Բացաւ Հայկունի)	»	5
Տառապանքի Աշխարհնե (Վ. Բրուսեան)	«	4
Սուրբան Հանիս խնչպես մեռաւ (ԱՐԱՄ Ա. Պալեան)	«	4
Կալուածոց Դիւան Եւ Քաղաք. Ժողով (Մ. Անդրանիկեան)	«	2
Ազատութեան Ճամբը (Ազատորդի)	«	4
Առձեռն Ֆրանսահայ բառարան (Մ. Ցովհաննէսեան)		12
Թրքուհի (Ա. Պալեան)	«	2
Հիւլէ	«	2
Մաքիկ	«	2
Ազգային Սահմանադրութիւն (Հայերէն Թուրքերէն)	«	12

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Շարա Քուպրիլի սկիզբը

Ապտինի Դարագոլին մօտ.

Անոնք որ ճաշակաւոր զգեստ մ. ունենալու համար զանազան տեղեր դիմած ու դժգոհ մնացած են, թող անգամ մը մեր վաճառատունը այցելեն պատրաստ եմ իրենց հետ պայմանաւոր ըլլալ որ՝ եթէ իրենց յանձնարարութիւնը գոհացուցիչ չ'գտնեն, կանխավճար ամբողջովին ետ պիտի ստանան.

Այս պայմանը՝ ճաշակաւոր հագուելու փափաքողներուն համար, նըպաստաւոր առիթ մը պիտի ըլլայ.

Ապառիկ ապրանքները նկատողութեան չեն առնուիր. եւ անոնք որ ինծի կը դիմեն, դիւրաւ կրնան ըմբռնել ապառիկին տարբերութիւնները, թէ գործի մաքրութեան եւ թէ գիներու մասին.

185 ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

նպաստ Ազգատախնամ Ընկերութեան

Խաղցուեցաւ 12 Մայիս 1912

ԴՐԱՆ ԴԱՖԷ ՇԻՇԼԻ ԱՌՋԵՒ

135ՐԴ ԹԻՐԱԺ

Շահող Թիւեր

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԳԵՒ

4562	Ղրուշ Ոսկի	4000
388	»	400
5270	»	200

100 Ղ. Ո. շահող Թիւեր

244 1686 5166 8955 10343 13951

70 Ղ. Ո. շահող Թիւեր

52 200 532 1055 2663 2900 3286
3581 3633 3839 4025 5323 5348
5833 6432 6694 6744 6933 7080
7145 7835 8157 8279 8969 9406
9438 10125 10308 10839 11512
13320 13468 13669 13931 14017
14037 14760 14942 15738 15806

Ծանօթ. — Կէս տոմսակը առանձին ներկայացուած առեն արժէքէ զուրկ է եւ չի վճարուիր.

ՀՈՐԻԶՈՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

1912 ԹՈՒԻՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԸ

Հրատարակուելու է մօտ

աշխատակցութեամբ

կարող գրիչներու

Բաժնեգին՝ տարեկան

Կովկասատան 10 ռուբլի.

Թուրքիա 20 ղուրուշ. Ամերիկա

6 դոլար. Եւրոպա 30 Ֆրանք.

Rèdaction du Journal

« Horizon »

Tiflis Caucsse Russie

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ

Ազատական անկախ օրական

պատկերազարդ

Բաժանորդագրութիւն

Պոլիս և գաւառները 80 Արտասահման 25 ֆրանք.

Հասցէ

Rédaction du Journal Arménien

MANZOUMEI EFKIAR

5ţ Grand Rue de S. Porte 54.

Constantinople

ՈՍՏԱՆ

ՆՈՐԱՄՈՒՏ ՄԵԾ ՊԱՐԲԵՐԱԳԻՐ

Արուեստներու, Գրականութեան եւ Գիտութեանց

Հիմնադիր - Խմբագիրներ

ՄԻՔ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ՏԻԳ. ՉԷՕԿԻՒՐԵԱՆ

Բաժնեգին

Գաւառները 45 ղրշ Արտասահման 15 ֆր.

Հասցէ

Rédaction de la Revue VOSDAN

Bahtché Kapou Yèni Volto Han No 19

Constantinople

THE «SINGER» MANIFACTURING Co

ՍԻՆԿԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարա-էլ-Մըրապի Տավիզ Պրայնի սեփականութեանը մէջ.

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՍԻՆԿԸՐներն են եւ առնցմէ մի չեւ ցարդ 22.000,000 ծախուած է.

400 է աւելի վկայական եւ մեդալներով վարձատրուած, երաշխաւորեալ մեքենաներ

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստահանդէսին մէջ ստացած է.

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԱՆԳԼԻՈՑ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ

ԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ Ն. Ք. ԽՑԻՎԱՆԱՆ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՍԻՆԿՐԻ ներկայ յատկանշին

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

Ձրի դասեր և Նորոգութիւններ, յաճախորդաց տուներուն մէջ.

Վճարմանց դիւրութիւն

Փոխանակութիւն հիներու եւ նորոգութիւն ամեն կարգի Մեքենայից

ԱՇԽԱՐՀԻ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ.

ՖԼԵՕՐԻՍԹ ՈՒՆԻՎԵՐՍԵԼ

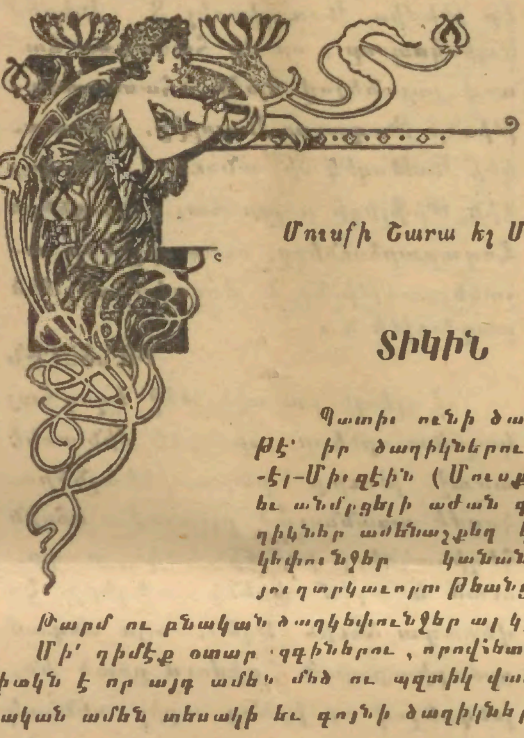

Մեծ վաճառատուն արուեստական ծաղիկներու, ծաղկեկողովներու եւ փունջերու.

Մուսքի Շարա եւ Միւզէյին Լատինաց Եկեղեցւոյն փողոցը

ՏԻԿԻՆ ԼՈՒՍԻ Պ. ԶՕԼԱՔՕՖ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հայ հասարակութեան թէ՝ իր ծաղիկներու վաճառատունները փոխադրելով Շարա-էլ-Միւզէի (Մուսքի) Լատինաց Եկեղեցւոյն փողոցը, եւ անմրցելի աժան գիներով կը վաճառէ արուեստական ծաղիկներ ամենաշքեղ կողովներ. հարսանեկան գեղեցիկ ծաղկեփունջեր կանանց գլխարկներու յատուկ փնջակներ եւ յուղարկաւորութեանց ծաղկեպսակներ.

Թարմ ու բնական ծաղկեփունջեր ալ կը պատրաստուին նոյն վաճառատան մէջ.

Մի՛ դիմէք օտար գզիներու, որովհետեւ Fleuriste Universelle վաճառատունը միակն է որ այդ ամեն մեծ ու պզտիկ վաճառորդներուն կը հայթայթէ արուեստական ամեն տեսակի եւ գոյնի ծաղիկները.

Ասիկայ ամենաստոյգ իրողութիւն մը ըլլալով, դիւրին է հաչուել որ այս վերջինները բուն գինէն աւելի շահով մըն է որ պիտի վաճառեն իրենց դիմողներուն, մինչդեռ ուղղակի Fleuriste Universelle վաճառատունը դիմելով տարակոյս չկայ թէ՝ անոնց շահածն ալ ձեր քսակը պիտի մնայ.

ՃԵՄԲԸՆԹԱՑ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

ԴԱՀԻՐԷԷՆ - ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Առաւօտ մեկնում		Ժամանում
Դահիրէ	7 30 9 30	12
Տանթա	8 50 10 50	1 18 կ. ե
Աղէքս	10 50 12 45	3 05 »
Կէս օրէ վերջ մեկնում		Ժամանում
Դահիրէ	3 4 15	6 35
Թանթա	4 18 5 40	7 55
Աղէքս	6 7 40	9 55

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱԷՆ - ԴԱՀԻՐԷ

Առաւօտ մեկնում		Ժամանում
Աղէքս	7 9	12
Տանթա	9 2 10 57	1 51 կ. ե.
Դահիրէ	10 20 12 15	3 05 »
Կէս օրէ վերջ մեկնում		Ժամանում
Աղէքս	3 4	6
Թանթա	4 46 6 7	7 57
Դահիրէ	6 6 25	9 15

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶ

Հայոց միակ թերթը որ կը խօսի մարմնակրթութեան առողջապահութեան և բնական բժշկութեան վրայ. Ան և է լէկը տրուած հրահանգներուն հետեւելով պիտի կարողանայ շատ քիչ ատենուան մէջ առողջանալ, ուժովնալ ու կեանքի մէջ յաջողիլ. անհրաժեշտ է բոլոր ընտանիքներուն դպրոցներուն և անհատներուն.

Բաժանորդագրութիւն տարեկան 25 ղրշ, վեցամսեայ՝ 15, Արտասահման, տարեկան՝ 8 ֆրանք. Ձրի նմոյշներ.

Եէնի Վոլթօ խան, Թիւ 19. Պահչէ Գաբու, Կ. Պոլիս.

ՎԱՐՁՈՒ

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Բաժնեգին, տարեկան Պոլիս 75 ղրշ. գաւառները 100, ամերիկա 6 տոլար, ուրիշ երկիրներ 30 ֆր.

Rédaction du Journal Arménien

AZATAMART

Péra hamal bachi Constantinople

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Բաժնեգին, Պոլիս 100 եւ գաւառները տարեկան մէկ ոսկի Ամերիկ. 6 տոլար. արտասահման 35 ֆր.

Հասցէ

Rédaction du Journal Arménien

AREVELK

Galata Constantinople

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Գրական, Քաղաքական, Հասարակական եւ Առեւտրա-արդիւնաբերական անկուսակցական անկախ օրագիր

«Սուրհանդակ» կը հրատարակուի ամէն օր

Խմբագիր Աստ. Երիցեան

Սոյն Թերթին կանոնաւոր հրատարակութիւնը ապահովուած է Թիֆլիզի առաջնակարգ վաճառականներէն Պ. Գէորգ Մովսէսեան Ջիլինգարեան.

Բաժնեգին տարեկան 10 րուբլի

Հասցէ

Rédaction du journal Arménien

« SOURHANDAK »

Russie Tiflis-Caucas

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Բաժնեգին 10 ֆր. 4 րուբլի տոլար, 50 ղրշ.

Հասցէ

Rédaction de la Revue

BAZMAVEB

St. Lazar Venis, Italie

ՀԱՆԴԷՍ

ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ԻՁ րդ. ՏԱՐԻ

1912

Բաժանեգինն է կանխիկ

Տարեկան 15 Ֆր. = 6 Րուբ.

Իւրաքանչիւր թիւ 1,50 Ֆր. 70;

Դիմել՝ Rédaction de la Revue

HANDES AMSORYA

(Autriche) VIENNE

ՇԱՆԹ

Կիսամսեայ Հանդէս Գրական և Դեղարուեստական

Բաժանորդագրութիւն՝

Արտասահման 10 Ֆրանք

Հասցէ՝

Mr. Le Rédacteur en Chef

Merougan Barsamian

Imprimerie Chanth

(Galata) Constantinople

ՇԷՐԱ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԱԼԻ՝ ՊԱՊ-ԷԼ-ԽԱԼՔ

ՏՊԱՐԱՆ „ԱՐՇԱԼՈՅՍ"

ԿՈՒՎԷՌՆՈՐԱՑԻՆ ԴԻՄԱՑԸ.

Գիրքերու, Թերթերու, Հանդէսներու, Ցուցակներու, Նամակագլուխներու, Անվոլօբներու, Վաճառականական տետրերու, Այցեքարտերու, Մահազդներու, եւ Հայերէն, Անգլիերէն, Ֆրանսերէն, Իտալերէն, Յունարէն, Արաբերէն լեզուներով տպագրական յանձնարարութիւններու համար պէտք է դիմել ԱՐՇԱԼՈՅՍ Տպարանը՝ խնամեալ եւ ճաշակաւոր տպագրութիւն ունենալու համար.

Ձինկօներու տպագրութիւնը ամենամեծ խնամով կը կատարուի եւ մեծասա ա Է ի շ ներու յանձնարարութիւն ալ կընդունուի, ըլլա՛յ պատկերական ըլլայ վաճառականական.

Եղած յանձնարարութեանց գումարին կէսը կանխիկ չի վճարուածները նկատողութեան չեն առնուիր.